

Johtokunnan kokous 2.3.2018

Johtoryhmän 13.2.2018

VUOSIRAPORTTI
2017
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

27.2.2018

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

SISÄLLYS

1	Tavoitetila 2020	3
2	Tutkimuksen asema kansallisessa ja kansainvälisessä tiedeyhteisössä	5
2.1	Johtopäätökset erillislaitoksen tutkimuksen tilasta	7
2.2	Kansainvälistyminen.....	5
2.3	Julkaisut	6
2.4	Kilpailtu tutkimusrahoitus (rahoitusmallin mukainen)	7
3	Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja vaikuttavuus.....	7
3.1	Johtopäätökset erillislaitoksen yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen vahvistumisesta vuonna 2017	8
4	Sisäiset projektit	10
5	Henkilöstösuunnitelma.....	11
5.1	Johtopäätökset henkilöstöohjelman mukaisten tavoitteiden toteutumisesta	11

Liite 1 Käsitelmäärittelyt

1 TAVOITETILA 2020

Koulutuksen tutkimuslaitos on kansainvälisesti merkittävä ja kansallisesti tunnustettu monitieteinen koulutustutkimuksen keskittymä. Tutkimus kohdentuu koulutuksen rakenteisiin, prosesseihin ja tuloksiin sekä niihin vaikuttaviin yksilöllisiin, sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin tekijöihin. Laitoksen tutkimus edistää eri-ikäisten, erilaisissa ympäristöissä toimivien ja erilaisin pedagogisin ratkaisuin toteutettua oppimista. Tutkimus tukee opettajia, oppilaitoksia ja päätöksentekijöitä koulutuksen kehittämisessä yhteiskunnan ja sen tarpeiden muuttuessa.

Tutkimuslaitoksella on opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sovittuja valtakunnallisia tehtäviä koulutuksen arvioinnissa ja siihen liittyvässä metodologian kehittämisessä, korkeakoulututkimuksessa, ohjausalan tutkimuspohjaisessa kehittämisessä, koulutuksen talouden tutkimuksessa sekä kasvatustieteen julkaisu- ja tiedotustoiminnassa.

Laitos toimii läheisessä yhteistyössä kasvatustieteiden ja psykologian sekä myös muiden tiedekuntien kanssa tutkijakoulutuksen sekä opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen ja kasvatustieteen metodologian koulutuksen toteutuksessa ja näiden kehittämisessä. Yhteistyöllä ja aktiivisella tiedottamisella oppilaitoksiin, opetushallintoon, työelämään, päätöksentekijöihin ja tiedotusvälineisiin edistetään tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Laitos toteuttaa ja jatkuvasti uudistaa Ruusupuisto-konseptia yhdessä kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnan sekä avoimen yliopiston kanssa. Yksiköiden asiantuntijuuksia yhdistämällä vahvistetaan edellytyksiä menestyä kilpailussa kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimusrahoituksesta. Yhteisillä hankkeilla ja tehokkaalla tiedottamisella edistetään kasvatustieteen tutkimustulosten näkyvyyttä ja vaikuttavuutta koulutusjärjestelmän eri tasoilla.

Tiivis kuvaus edistymisestä vuoden 2017 aikana

Vuonna 2017 Koulutuksen tutkimuslaitos kantoi alan kansallista vastuuta sekä julkaisu- ja tiedotustoiminnalla että järjestämällä keskustelutilaisuuksia sekä Jyväskylässä että Helsingissä. Näistä tarkemmin yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen pääluvussa. Näkyvimmin kansallista kasvatustieteen tiedottamista hoidettiin kansainvälisten arviointitutkimusten julkaisuilla. Ne saivat valtakunnan mediassa paljon huomiota. Tilaisuuksia oli yhteensä neljä siten, että huhtikuussa julkaistiin PISAn hyvinvointitutkimus; marraskuussa Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet 24 maan vertailussa (ICCS, International Civic and Citizenship Education Study) sekä joulukuussa kansainvälisen lasten lukutaitotutkimuksen tulokset (PIRLS-tutkimus). Tämän lisäksi syyskuussa järjestettiin Kasvatus-lehden teemanumeron pohjautuen maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten osaaminen ja yhdenvertaisuus -tilaisuus.

Valtakunnallisen tiedotusvastuun kantaminen muuttui kuitenkin vuonna 2017 entistä haasteellisemmäksi, sillä KTL:n julkaisutiimi jaettiin kahteen osaan siirtämällä tiedottajat yliopiston digitiimiin ja kasvatustieteellisen seuran julkaisutoiminta alihankinnaksi Avoimen tiedon keskuksen (OSC) vastoin Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja kasvatustieteilijöiden tahtoa. Jyväskylän yliopisto on kuitenkin sitoutunut siihen, että KTL säilyy edelleenkin kasvatustieteen alalla julkaisijana, joka tilaa julkaisupalvelut alihankintana OSC:ltä. Tämä julkaisijana toimiminen on aivan välttämätöntä KTL:n kansallisen tehtävän uskottavuuden kannalta.

Korkeakoulututkimuksen kansallisesta tehtävästä kannettiin vastuuta organisoimalla mm. korkeakoulututkimuksen XII symposiumin yhdessä Korkeakoulututkimuksen seuran kanssa (31.8.-1.9.). Korkeakoulupedagogisessa tutkimuksessa käynnistettiin vuoden alussa yliopiston sisäinen kehittämisprojekti ”Korkeakoulupedagogiikan tutkimus ja kehittäminen”. Ohjausalan kansallista tehtävää hoidettiin mm. toteuttamalla alueellista yhteistyöryhmien (ELO-ryhmien) seurantaa sekä valmistelemalla yhteistyönä elinikäisen ohjauksen kansallista tila-arviointia.

KTL toimi vuonna 2017 edelleen läheisessä yhteistyössä kasvatustieteiden ja psykologian (KPTK) sekä yliopiston muiden tiedekuntien kanssa erityisesti tutkijakoulutuksen sekä opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen osalta. Vuonna 2017 KTL:n professorit osallistuivat noin 30 tohtorin ohjaukseen eri tiedekunnissa. Vuonna 2017 tohtoreiksi heistä valmistui neljä siten, että kaksi tohtoreista puolusti väitöskirjaansa kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnassa, yksi informaatioteknologian ja yksi humanistis-yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa. KTL:n tutkija Terhi Nokkala on kehittänyt vertaismentorointiohjelman, jota on sovellettu menestyksellä eri tiedekuntien tohtoriopiskelijoille.

Vuonna 2017 vahvistettiin Ruusupuisto-konseptia jatkamalla **Ruusupuisto tutkii ja keskustelee** -tilaisuuksien järjestämistä yhteistyössä KTL:n ja KPTK:n kanssa. Tilaisuuksista kolmessa pohdittiin PISA-tutkimuksia siten, että helmikuussa kysyttiin, miksi tulokset ovat heikentyneet ja mitä pitäisi tehdä? Siitä jatkettiin huhtikuussa: Onko koulu offline-tilassa? Ja vedettiin yhteen paneelikeskustelussa: Onko suomalaisnuorten motivaatio hukassa? Syksyllä järjestettiin koulutuspoliittinen paneeli ”Onko Jyväskylän asema Suomen Ateenana historiaa?” ja loppuvuodesta keskityttiin opiskelijavalintoihin ensin tutkimuksen näkökulmasta ja sitten erilaisten opintojen perspektiivistä. Nämä tilaisuudet vetivät puoleensa paikallisen sekä myös valtakunnallisen median huomiota. Tästä syystä voi sanoa, että Ruusupuisto-konseptin tunnettuus on vahvistunut, sillä Ruusupuisto tunnetaan sekä rakennuksena että keskustelun tilana.

Tämän ohella KTL ja KPTK ovat tehneet yhteisiä akateemisia ponnistuksia sekä profilointihankeissa (Profi4), Lippulaivahakemuksessa että erilaisissa tutkimushankeissa. Esimerkiksi OpenDigi-hankeessa KTL:n ja Opettajankoulutuslaitoksen tutkijat, opettajat, opettajankouluttajat ja opettajaopiskelijat toimivat yhdessä tutkien ja kehittämien opiskelijoiden digipedagogista osaamista. Hanke pohjautuu Suomen Akatemian rahoittaman PREP21-hankkeen tutkimustulosten hyödyntämiseen. KTL on myös osallistunut tunnistettujen nousevien alojen kehittämiseen. Tutkijoiden asiantuntijuus on ollut keskeisestä mm. Pedagogiikka ja digitaalisuus monimuotoistuvissa oppimisympäristöissä -alueen jatkotyöstämisessä, mistä KTL kantaa vetovastuun. Yhteistyö eri hankeissa on ollut luontevaa, sujuvaa ja kaikkia osapuolia hyödyttävää. Se on osaltaan vahvistanut Ruusupuisto-konseptia sekä eri yksiköiden ja tutkijoiden välistä yhteistoimintaa.

2 TUTKIMUKSEN ASEMA KANSALLISESSA JA KANSAINVÄLISESSÄ TIEDEYHTEISÖSSÄ

Keskeiset tulokset ja merkittävät saavutukset tutkimuksen vahvistumisessa 2017

Vuosi 2017 oli KTL:n kansainvälisen toiminnan kannalta aktiivinen, sillä KTL järjesti Ruusu-puistossa korkeakoulututkimuksen kansainvälisen CHER (Consortium of Higher Education Researchers) konferenssin, johon tuli yli 200 tutkija lähes 40 eri maasta. Tämän ohella järjestettiin kaksi kansainvälistä kesäkoulua, joista ohjausalan kesäkoulu järjestettiin yhteistyössä Avoimen yliopiston kanssa sekä korkeakoulututkimuksen kansainvälinen kesäkoulu yhteistyössä Korkeakoulututkimuksen seuran sekä CHERin kanssa. Kaikki nämä tilaisuudet tukevat myös kansallisten tehtävien vastuualueita. Kehittämisstrategiana kansainväliset konferenssit ja kesäkoulut ovatkin tehokas keino myös kansallisten tehtävien kannalta avaten laajempia näkökulmia kotimaisille osanottajille.

KTL:n tutkijat olivat myös varsin aktiivisia monissa kansainvälisissä tieteellisissä seuroissa sekä puheenjohtajana (CHER), luottamustehtävissä (European Conference of Educational Research (ECER), Institutional Evaluation Programme (IEP), International Association for Educational and Vocational Guidance (IAEVG), International Center for Career Development and Public Policies (ICCDPP)), että tieteellisten julkaisuiden toimittajina (Higher Education, Scandinavian Journal of Education,) että eri lehtien toimituskuntien jäsenenä. KTL:n tutkijoita voi perustellusti pitää hyvin verkostoituneina omien alojensa kansainvälisiin järjestöihin, minkä ohella tutkijat osallistuvat aktiivisesti kansainvälisiin konferensseihin. Verkostoituminen näkyy myös siinä, että KTL:n tutkijat opettivat mm. Islannissa, Japanissa ja Maltalla ja heitä pyydettiin sekä Norjan että Puolan tiedeakatemioiden tutkimusten arviointitehtäviin.

Kansallisessa tutkimuskentässä KTL:n tutkijoita on toiminut niin Koulutuksen arviointineuvostossa kuin Kunnallisan kehittämistäitiön tieteellisessä neuvottelukunnassakin. KTL:n tutkijat ovat toimineet vastuullisissa tehtävissä myös Korkeakoulututkimuksen seurassa (sihteeri ja johtokunnan jäsen), Ammatillisen koulutuksen tutkimusseura Ottussa (rahastonhoitaja) sekä Kasvatustieteellisessä seurassa (julkaisutoimikunnan puheenjohtaja ja sihteeri, Kasvatuslehden toimittaja).

2.1 Kansainvälistyminen

Taulukko 1 Henkilöstön kansainvälinen liikkuvuus

	2014	2015	2016	2017
Tutkimus- ja opetusvierailujen lukumäärä ulkomaille*	17	11	16	19
Tutkimus- ja opetusvierailut ulkomaille yhteiskesto (kk) (kaikki matkavuorokaudet / 30)	8	2	4	5
Ulkomaisten tutkimus- ja opetusvieraiden lukumäärä*	2	4	3	13
Ulkomaisten tutkimus- ja opetusvieraiden vierailujen yhteiskesto (kk) (kaikki vuorokaudet / 30)	3	1	1	17

Lähde: TUTKA 1.2.2018

* Vähintään viiden työpäivän vierailut.

Vuoden 2017 osalta TUTKAn antamat luvut ovat hyvin epätäydellisiä etenkin ulkomaisten vieraiden ja vierailuiden osalta. Siksi keräsimme tiedot ulkomaisten vierailijoiden osalta itse yllä olevaan taulukkoon (2.1). Lukujen ilmoittama kasvu vuodelle 2017 ei todennäköisesti ole niin suurta (17-kertainen, tai 4-kertainen) kuin luvut antavat ymmärtää. Samalla tavalla tutkimus- ja opetusvierailut ulkomaille näyttävät liian vähäisiltä, sillä yksin jo erikoistutkija/professori Johanna Lasosen työpanoksesta University of South Floridassa kertyy vuodelle 2017 yhteensä 9 kk. Näitä lukuja emme kuitenkaan systemaattisesti tarkistaneet.

Luvut kertovat kansainvälisestä aktiivisuudesta vain sen, mitä halutaan mitata. Ne eivät kuitenkaan valota kansainvälisen toiminnan verkostomaista luonnetta, sillä KTL:n tutkijat ovat koko ajan aktiivisia sekä kansainvälisten että kansallisten rahoitushakemusten tekemisissä että kansainvälisessä tutkimusyhteistyössä. KTL on sekä kansallisesti että kansainvälisesti haluttu yhteistyökumppani, mikä näkyy jatkuvasti yhteistyöehdotuksina ja yhteishakuina.

2.2 Julkaisut

Katso julkaisujen käsitelmääritys liitteessä 1.

Taulukko 2 Julkaisujen lukumäärät

	2014	2015	2016	2017*
JuFo 0 (A, C)	6	5	2	
JuFo 1 (A, C)	15	23	22	
JuFo 2 (A, C)	17	6	13	
JuFo 3 (A, C)	1	3	0	
B, D1-4, E1	49	42	34	

Lähde: OKM-raportointi

* Tietoja ei vielä saatavilla. OKM:n raportoinnin deadline 15.3.2018.

Taulukko 3 Julkaisujen lukumäärät

	2014	2015	2016	2017*
JuFo 0 (A, C)	6	3	2	5
JuFo 1 (A, C)	18	28	24	29
JuFo 2 (A, C)	17	6	13	16
JuFo 3 (A, C)	1	3	0	5
B, D, E	50	44	36	44

Lähde: TUTKA 1.2.2018. Huom! Luvut sisältävät myös myöhässä raportoidut julkaisut ja siten poikkeavat rahoitusmallin luvuista.

* Alustava tieto. JuFo 0 sisältää myös arvioimattomissa julkaisukanavissa julkaistut julkaisut. JuFo-kanavien lopullinen arviointitieto valmistuu loppukeväisin.

Koulutuksen tutkimuslaitoksen tutkijat julkaisivat JUFO 1–3-luokkien mukaisia julkaisuja vuonna 2017 yhteensä 50 kappaletta. Vuonna 2017 KTL:ssa tutkimusta tekevään henkilöstöön kuului yhteensä 45 henkeä KTL:n loppuvuoden noin 60:stä henkilökunnan jäsenestä. Henkilökunnan kokonaismäärän laskeminen on kuitenkin haastavaa, sillä vuosittainen vaihtuvuus on suurta etenkin tutkimusavun ja tutkijoiden osalta. Tässä on käytetty loppuvuoden lukuja. Suurin tutkimushenkilökuntaan kuulumaton ryhmä ovat Peda.netin kehittäjät (10 henkeä).

Näillä kriteereillä laskien tutkijoiden keskimääräinen **JUFO-tuottavuus oli 1,1 julkaisua**, jonka ohella KTL tuotti myös 44 JUFO B,D,E-julkaisua sekä 5 kappaletta JUFO:n 0-tason julkaisua. Yhteensä siis julkaisuja tuotettiin 100 kappaletta, mikä tekee **2,2 julkaisua per tutkija**. Luvut kertovat siitä, että KTL:n tutkimuksen tuottamisen perusprosessit ovat kunnossa. Lukuja voi pitää tyydyttävänä myös kansainvälisesti arvioiden, sillä KTL:n missiona on kehittää kansallista koulutusjärjestelmää. Tästä syystä julkaisuja pitää kohdentaa sekä kansainväliselle tiedeyhteisölle, kansallisen tason päättäjille että käytännön opetus- ja kehittämistyötä tekeville ammattilaisille. KTL:n tavoitteena ei siis ole tuottaa vain kansainvälisesti referoituja tieteellisiä (JUFO-)artikkeleita, vaan pyrkiä tasapainoon eri yleisöjen palvelemisessa.

Vuonna 2017 julkaisuiden määrä kasvoi absoluuttisesti, sillä kolmen edellisen vuoden keskiarvo on 83,6 julkaisua. Trendi on nouseva myös tutkijaa kohden laskettuna. Näillä perusteilla voi sanoa, että KTL:n tutkimustoiminta vahvistui vuonna 2017.

2.3 Kilpailtu tutkimusrahoitus (rahoitusmallin mukainen)

Rahoitusmallin mukainen kilpailtu tutkimusrahoitus tarkoittaa tutkimusmenoja vastaavaa rahoitusta tietyistä rahoituslähteistä (käsitteiden määrittely liitteessä 1)..

Taulukko 4 Kilpailtu tutkimusrahoitus (rahoitusmallin mukainen)

	2014	2015	2016	2017
Kotimainen	351 290	286 976	292 512	370 301
Ulkomainen	164 046	126 080	167 868	69 029
Yhteensä	515 336	413 056	460 380	439 330
%-osuus koko rahoituksesta	9 %	7 %	8 %	8 %

Nämä luvut kertovat kilpailusta rahoituksesta. On kuitenkin syytä mainita, että KTL:n budjetissa ulkopuolinen rahoitus eri lähteistä oli yhteensä 57 % budjetista, eli 3,13 m€. Kokonaisuudessaan rahoituksesta kategoriasta valtionavustukset (Suomen Akatemialta, OKM:ltä yms.) saatiin noin 20 %. Kaikki ulkopuolinen tutkimusrahoitus perustuu käytännössä kilpailuun, vaikkei se täytäkään OKM:n laskentakriteereitä.

2.4 Johtopäätökset Koulutuksen tutkimuslaitoksen tutkimuksen tilasta

Koulutuksen tutkimuslaitoksen tuottavuus julkaisuilla mitaten kasvoi sekä absoluuttisina lukuina että suhteellisesti. Samalla pitää muistaa, että tutkimusjulkaisuissa on vuosittaista vaihtelua, mihin on syynä tieteellisen julkaisemisen vitkas luonne. Tarkemman vertailukohdan antaakin kolmen edellisen vuoden julkaisumäärien keskiarvo. KTL:n tulos oli myönteinen myös tämän kriteerin perusteella, sillä vuoden 2017 kokonaismäärä oli 16 julkaisua enemmän kuin edellisen kolmen vuoden keskiarvo.

Kilpailun tutkimusrahoituksen osalta tilanne on pysynyt vakaana vuoden 2017 aikana.

Lukujen perusteella voi tehdä yleishavainnon, että kansainvälistyminen oli vahvistui vuonna 2017. Tämä näkyy myös siinä, että kansainväliset tutkijat hakeutuvat omatoimisen aktiivisesti työskentelemään KTL:ssa, mikä kertoo hyvästä kansainvälisestä maineesta ja vetovoimasta.

3. YHTEISKUNNALLINEN VUOROVAIKUTUS JA VAIKUTTAUVUUS

Johtopäätökset KTL:n yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen vahvistumisesta vuonna 2017

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus (YVV) on Koulutuksen tutkimuslaitoksen ydintehtävä, sillä päätavoitteemme on tuottaa tutkimustietoa suomalaisen koulutusjärjestelmän kehittämiseen. Samalla YVV:tä on haasteellista kuvata, sillä se koostuu sekä vaikuttamisesta median kautta (mediaosumia) että osallistumisesta kansallisten ohjelmien ja kansallisen koulutuspolitiikan laadintaan. Tämän ohella vaikeasti mitattavaa yhteiskunnallista vuorovaikutusta ovat eri laeista annetut lausunnot sekä alustukset Eduskunnassa, etenkin sivistysvaliokunnassa. Näihin kaikkiin KTL:n tutkijat ovat osallistuneet aktiivisesti. YVV-toiminnan tarkastelussa unohdetaan kuitenkin helposti paikallisen tason toimijat kunnissa ja oppilaitoksissa sekä kasvatuksen ja koulutuksen asiantuntijat, vaikka tämä ryhmä on muutosten toimeenpanossa avainasemassa.

Koulutuksen tutkimuslaitos on ollut aktiivisesti mukana eri koulutussektoreja yhdistävissä hankkeissa, jotka on rahoitettu Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta Juha Sipilän hallitusohjelmaan kuuluvina kärkihankkeina. Näistä hankkeista **eAMK**:ssa ja **Toteemissa** kyse on työelämäläheisestä korkeakoulupedagogiikan kehittämisestä, jota tehdään yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa. Näihin hankkeisiin kuuluu myös valtakunnallisen **monialaisen verkko-ohjauksen** kehittämishanke. Se liittyy nuorisotakuun toteuttamiseen, työurien pidentämiseen, koulutuksen ja työn siirtymävaiheiden nopeuttamiseen ja sujuvammaksi tekemiseen sekä julkisten palvelujen digitalisointiin. **Verme2** on puolestaan Opettajankoulutuksen kehittämisohjelmaan kuuluva hanke, jota KTL koordinoi. Tässä mentorointia kehittävässä hankkeessa ovat mukana kaikki Suomen opettajankoulutusta järjestävät yliopistot ja ammatilliset opettajakorkeakoulut sekä niiden kautta paikallisia koulutuksen järjestäjiä (kuntia ja ammatillisia koulutuskuntayhtymiä).

YVV-toimintaa ovat myös Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen **Oma linja**-hanke, jonka tarkoituksena on ehkäistä nuorten syrjäytymistä auttaa heitä löytämään oma linja elämässään. Tämä on usean toimijan hanke, jossa ovat toimineet KTL:n tutkijoiden lisäksi myös koulutuksen taloustieteen professori Roope Uusitalo. Vuonna 2017 jatkettiin myös **Omalle polulle korkeakouluun**-hanketta, jossa yhteistyökumppaneina olivat Gradia, JAMK ja EduFutura. Hankkeen toteutus on auttanut havaitsemaan ongelmia, joita liittyy monien eri oppilaitosten väliseen yhteistyöhön.

YVV-toimintaan kuuluu myös vuonna 2017 tehty toistaiseksi voimassa oleva **tutkimussopimus Suomen yliopistokiinteistöjen (SYK)** kanssa. Sopimus antaa mahdollisuuden vaikuttaa SYKin strategioihin, ja KTL puolestaan hyötyy SYKin kautta saadusta näkökulmasta yliopistojen rakennettuihin ympäristöihin.

Käytännön yhteiskunnallista vuorovaikutusta edistää myös **Peda.net**, jonka kehittämää ja jatkuvasti kehitettävää oppimisalustaa käyttää jo yli 200 kuntaa. Peda.net paljastaa myös YVV:n toisen puolen eli sen, että KTL:n asema kansallisena tutkimuslaitoksena edistää myös voittoa tuottamatonta liiketoimintaa. YVV on nimittäin luonteeltaan vuorovaikutusta, jossa sekä tutkijat antavat oman panoksensa yhteiskunnan kehitykseen että, jossa käytännön ongelmat jalostetaan tutkimushankkeiksi. Tästä syystä YVV-ilmiotä on vaikea numeerisesti mitata. Mittaamisen vaikeus ei kuitenkaan tee YVV:sta ilmiönä merkityksetöntä.

KTL:n tutkijoiden mediaosumia, eli tutkijoiden itsenäisiä esiintymisiä eri medioissa on laskettu säännöllisesti. Vuonna 2017 **mediaosumia** oli yhteensä 353, kun niitä vuonna 2016 oli 362. Lukumäärä on siis käytännössä sama. Mediaosumat ovat kuitenkin vain suuntaa antava indikaattori, sillä niihin lasketaan ei-tieteellisissä lehdissä, radiossa tai TV:ssä olleita juttuja, joissa KTL tai sen tutkija on mainittu. Ne eivät siis sisällä tutkijoiden omia kirjoituksia tai viittauksia julkaistuihin juttuihin.

Yhteiskunnallista vaikuttamista ovat myös suurelle yleisölle suunnatut **keskustelutilaisuudet**, joista eräänä esimerkkinä ovat Ruusu puisto tutkii ja keskustelee -tilaisuudet. Sen ohella KTL järjesti keskustelutilaisuuksia Tieteen päivillä Helsingissä (Arvostelua vai arviointia –Mitä oppilasarvioinnille pitäisi tehdä?) sekä paneelin ja PISA -workshopin Helsingin Kirjamessuilla.

YVV-toimintaan liittyy selkeästi KTL:n kansallinen vastuu **kasvatusalan tiedotus- ja julkaisu-toiminnasta**, jossa pyritään yhteistyöllä ja aktiivisella tiedottamisella vaikuttamaan oppilaitoksiin, opetushallintoon, työelämään, päätöksentekijöihin ja tiedotusvälineisiin. Tämä yhteydenpito vaatii hankalasti osoitettavaa erityisosaamista, jota KTL:ssä on kehitetty vuosikymmenten aikana. Yhteydenpito on kuitenkin nyt käynyt hankalaksi, kun KTL:n itsenäinen tiedotustoiminnan tehtävä käytännössä lakkautettiin vuonna 2017. Samalla vaarassa on mennä lapsi yliopiston tiedotuksen pesuveden mukana, kun KTL:n osajia viedään muihin tehtäviin.

Kansainvälistä yhteiskunnallista vuorovaikutusta on kansallistakin työläämpi mitata. KTL:n tutkijoilla on ollut tavoitteena sekä epäsuora että suora kansainvälinen YVV. Epäsuorasta vaikuttamisesta käy esimerkiksi KTL:n vastuulla oleva PISA-tutkimus, jonka ansiota on suurelta Suomen koulutusjärjestelmän hyvä maine. Suorasta vaikuttamisesta kertoo esimerkiksi KTL:n tutkijoiden työ eurooppalaisten julkisten työvoimapalvelujen ohjauksen suuntaviivojen valmistelu yhteistyössä komission ja PES (Public Employment Services) verkoston kanssa. Sitä on myös mm. toiminta Suomen edustajana Cedefopin Eurooppalaisessa CareersNet-verkostossa, jossa luodaan eurooppalaista toimintamallia ja tietokantaa kansallisten ohjausjärjestelyjen tutkimusperustaisen kehittämisen tueksi.

Yhteenvetona voi tiivistää, että yhteiskunnallinen vuorovaikutus pysyi edelleen Koulutuksen tutkimuslaitoksen tutkimusta ohjaavana keskeisenä periaatteena. YVV jatkui hyvällä tasolla myös vuonna 2017.

4. SISÄISET PROJEKTIT

Korkeakoulupedagogiikan tutkimus ja kehittäminen-kehittämisprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti. Peda.netin kehitystyö Peda.netin jalkauttamiseksi osaksi yliopiston opetus- ja hanketoimintaa ei ole edennyt suunnitellusti teknisten vaikeuksien takia.

jälkeen).

Taulukko 5 Arvio sisäisten projektien etenemisestä

projekti	vaihe		eteneminen			tulos			riskit			resurssien käyttö		
	1	2	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Peda.net -kehittäminen	1													
	2													
	3	x		x			x			x		x		
	4													
Korkeakoulupedagogiikan tutkimus ja kehittäminen	1		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	B
	2		x			x			x			x		
	3		x			x			x			x		
	4													

Taulukon täyttöohje:

Projektin vaihe:

1. asettaminen
2. projektisuunnittelu
3. toteuttaminen
4. päättäminen

Arvio etenemisestä, tuloksesta ja resurssien käytöstä:

A = suunnitelman mukainen

B = poikkeama, toimenpide tiedossa

C = poikkeama, ei päätöstä

Riskit:

A = ei ole havaittu riskejä

B = havaittu, toimenpiteet suunniteltu tai tehty

C = havaittu, ei suunniteltu toimenpiteitä

5. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Johtopäätökset henkilöstöohjelman mukaisten tavoitteiden toteutumisesta

Koulutuksen tutkimuslaitoksen henkilöstöohjelman tavoitteiden painopisteenä on yhteisöllisyyden edistäminen, strateginen johtaminen ja työolot. Yhteisöllisyyden edistämistä ja työolojen parantamista tukemaan laitokseen perustettiin työhyvinvointiryhmä, joka toimii linkkinä johtoryhmän ja henkilöstön välillä, ja jota johtaa KTL:n varajohtaja Päivi Tynjälä. Yhteisöllisyyttä on edistetty mm. uuden johtajan kyselytunnilla syyskuussa, järjestämällä tiistaikahveja keran kuukaudessa sekä aloittamalla valmistautuminen KTL:n 50-vuotisjuhliin. Yhteisöllisyyttä vahvistettiin myös jakamalla henkilöstölle kahviliput, jotta he voivat tutustua toisen KTL:n tutkijan työhön kahvittelun merkeissä, sillä tiedon puute toisten tutkijoiden töistä nimettiin erääksi ongelmaksi. Näitä kahvilippuja käytettiin syyslukukauden aikana noin 40.

Kehittyvä yhteisöllisyys ja hyvinvoiva työyhteisö	2015	2017
Henkilöstökyselyn tulos: Yhteisöllisyys yksikössämme (ka)	3,4	3,5

Laadukas esimiestyö ja yhtenäiset henkilöstön johtamiskäytännöt	2015	2017
Henkilöstökyselyn tulos: Lähiesimiestyö (ka)	3,7	4,0

Strateginen resursointi ja osaamisen johtaminen	2015	2017
Henkilöstökyselyn tulos: Strateginen johtaminen (tdk/laitos) (ka)	3,8	3,7
Henkilöstökyselyn tulos: Oman työn sisältö ja osaaminen (ka)	3,9	4,0
Käytyjen kehityskeskusteluiden kattavuus (%) (MUHE)		83 %
Käytyjen kehityskeskusteluiden kattavuus (%) (OPHE)		13 %

Kansainvälisen henkilöstörekrytoinnin edistyminen	Tavoite 2017–2020	Toteutunut 2017
Kansainvälisen henkilöstön osuus henkilöstöstä (%)	7 %	2 %

Henkilöstökyselyn tuloksien perusteella voi sanoa, että vastausten keskiarvot nousivat kaikilla niillä mittareilla, jotka mittaavat henkilöstöjohtamista. Tätä voi pitää myönteisenä seikkana. Sen sijaan kansainvälisen henkilöstön osalta KTL (2 %) on kaukana tavoitetilasta (7 %). Osittain tähän on syynä se, että KTL:n kaksoiskansalaiset eivät ole mukana luvussa. Osaltaan siihen vaikuttaa se, että KTL:ssa omalla rahoituksella tai CIMOn tai Fulbright-stipendeillä työskentelevät tutkijayhteisön jäsenet eivät ole mukana luvussa. Tällaisia henkilöitä KTL:ssa työskenteli vähintään yhden lukukauden vuonna 2017 yhteensä 4 henkeä, eli noin 9 % tutkijakunnasta.

KTL:n henkilöstöpolitiikan ohjaavina periaatteina ovat joustavuus sekä henkilökohtaisen ammatillisen kehittymisen näkökulma yliopiston strategisten tavoitteiden mukaisesti. Tätä on painotettu kaikissa rekrytoinneissa. Ulkopuolisella rahoituksella käynnistyneisiin hankkeisiin tutkijat rekrytoitiin rahoituskauden mittaisilla sopimuksilla. Osaavan henkilökunnan sitoutumista Jyväskylän yliopistoon on vahvistettu myös määräaikaistarkasteluiden avulla. Tämän politiikan kautta kahdeksan henkilön työsopimukset muutettiin toistaiseksi voimassaoleviksi vuonna 2017. Eläköitymisiin on valmistauduttu siten, että määräaikaistarkasteluiden ja eläköitymistien suhde on tasapainossa seuraavat kolme vuotta.

LIITE 1: KÄSITEMÄÄRITTELYT

Rahoitusmallin mukainen kilpailtu tutkimusrahoitus

Kilpaillun tutkimusrahoituksen taustalla on OKM:n asetus 331/2016 (2 §) ”Tutkimuksen rahoitusosuuden laskentakriteerit” (<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160331>).

Asetuksen mukaan kansainvälisellä kilpaillulla tutkimusrahoituksella tarkoitetaan yliopiston tilikauden aikana syntyneitä tutkimusmenoja vastaavaa rahoitusta, joka on ilmoitettu seuraavissa opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimusrahoitusta koskevan tiedonkeruun luokissa:

- suoraan Euroopan unionilta tuleva puiteohjelmarahoitus tai muu laadullisesti kilpailtu EU-rahoitus
- ulkomaiset rahastot ja säätiöt
- kansainväliset järjestöt
- muu ulkomainen rahoitus

Muulla kilpaillulla tutkimusrahoituksella tarkoitetaan yliopiston tilikauden aikana syntyneitä tutkimusmenoja vastaavaa rahoitusta, joka on ilmoitettu seuraavissa opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimusrahoitusta koskevissa tiedonkeruun luokissa:

- Suomen Akatemia
- Innovaatorahoituskeskus Tekes
- kotimaiset yritykset
- ulkomaalaiset yritykset

Tutkimuksen rahoituskriteerin osana KV-kilpailtu tutkimusrahoitus ja muu kilpailtu tutkimusrahoitus kohdentuvat osana OKM:n rahoitusmallia laskennan jälkeen perusrahoituksena yliopistoille.

Julkaisufoorumi

Lähde: <http://www.julkaisufoorumi.fi/fi/julkaisufoorumi>

Luokitus

Julkaisufoorumi (JUFO) on tieteellisen julkaisutoiminnan laadunarviointia tukeva luokitusjärjestelmä. Eri tieteenaloille ominaisten julkaisukulttuurien huomioimiseksi luokitus sisältää niin lehtiä, kirjasarjoja, konferensseja kuin kirjakustantajiakin. Kolmiportaisessa luokituksessa kaikkien tieteenalojen keskeiset ulkomaiset ja kotimaiset julkaisukanavat jaotellaan: 1 = perustasoon, 2 = johtavaan tasoon ja 3 = korkeimpaan tasoon. Muut arvioidut julkaisukanavat, jotka eivät ole täyttäneet tason 1 kriteereitä, on merkitty tunnisteella 0.

Tasoluokat

Yksittäisen artikkelin tai kirjan tasoluokka määritetään opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) tiedonkeruussa julkaisulle annetun julkaisutyypin sekä julkaisukanavana käytetyn julkaisusarjan, konferenssin tai kirjakustantajan perusteella. Yliopistojen rahoitusmallissa Julkaisufoorumi-luokan mukaisella kertoimella painotetaan ainoastaan vertaisarvioidut tieteelliset lehti-, konferenssi- ja kokoomateosartikkelit, monografiat sekä tieteellisen teoksen toimitustyö. Näitä vastaavat OKM:n julkaisutiedonkeruussa määritetyt julkaisutyypit A1-A4 sekä C1 ja C2.

			VERTAIS- ARVIDUT	VERTAISARVIOIMATTOMAT		
			Tieteelliset	Tieteelliset	Ammatilliset	Yleistajuiset
ARTIKKELIT	LEHDISSÄ	Alkuperäisartikkelit	A1	B1	D1	E1
		Katsausartikkelit	A2			
	KOKOOMATEOKSISSA		A3	B2	D2	
	KONFERENSSIJULKAISUISSA		A4	B3	D3	
ERILLIS- TEOKSET	KIRJAT		C1		D5	E2
	TEOKSEN TOIMITTAMINEN		C2		D6	E3
	RAPORTIT				D4	

Lähde: <http://www.julkaisufoorumi.fi/fi/arvioinnit/tasoluokan-maarittaminen-yksittaisille-julkaisuille>

Julkaisujen painotus yliopistojen rahoitusmallissa

Julkaisu painotetaan yliopistojen rahoitusmallissa julkaisutyyppiin ja vertaisarvioituja julkaisuja kanavan Julkaisufoorumi-luokan mukaisesti seuraavilla kertoimilla:

Lähde: <http://www.julkaisufoorumi.fi/fi/arvioinnit/tasoluokan-maarittaminen-yksittaisille-julkaisuille>

JULKAISUTYYPPI		PAINOKERROIN			
		TASO 3	TASO 2	TASO 1	TASO 0
VERTAISARVIDUT	Artikkelit (A1-A4)	4	3	1	0,1
	Monografiat (C1)	16	12	4	0,4
	Tieteellisen teoksen toimittaminen (C2)	4	3	1	0,1
VERTAIS- ARVIOIMATTOMAT (ei JUFO-luokkaa)	Artikkelit ja muut (B, D1-D4, D6, E1, E3)	0,1			
	Ammatilliset ja yleistajuiset kirjat (D5, E2)	0,4			